

RADA EUROPY
EUROPEJSKI TRYBUNAŁ PRAW CZŁOWIEKA
CZWARTA SEKCJA

SPRAWA NOWAK przeciwko POLSCE¹

(SKARGA nr 27833/02)

WYROK – 5 października 2004 r.

W sprawie Nowak przeciwko Polsce,
Europejski Trybunał Praw Człowieka (Czwarta Sekcja), zasiadając jako Izba
składająca się z następujących sędziów:

Sir Nicolas BRATZA, *przewodniczący*,
Pan J. CASADEVALL,
Pan R. MARUSTE,
Pan S. PAVLOVSKI,
Pan L. GARLICKI,
Pan J. BORREGO BORREGO
Pani E. FURA-SANDSTRÖM, *sędziowie*,
oraz Pan M. O'BOYLE, *Kanclerz Sekcji*,

obradując na posiedzeniu zamkniętym 14 września 2004 r.,
wydaje następujący wyrok, który został przyjęty w tym dniu:

POSTĘPOWANIE

1. Sprawa wywodzi się ze skargi (nr 27833/02) wniesionej przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej do Trybunału Praw Człowieka na podstawie art. 34 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności („Konwencja”) przez obywatela polskiego, pana Artura Nowaka („skarżący”), 17 lipca 2002 r.

2. Polski Rząd („Rząd”) reprezentowany był przez pełnomocników, panią S. Jaczewską, a następnie pana J. Wołásiewicza z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

¹ Wyrok ten stanie się prawomocny zgodnie z warunkami określonymi przez artykuł 44 § 2 Konwencji. Wyrok ten podlega korekcie wydawniczej.

3. 5 czerwca 2003 r. przewodniczący Czwartej Sekcji podjął decyzję o zakomunikowaniu Rządowi skargi dotyczącej długości postępowania. Na podstawie artykułu 29 § 3 Konwencji zdecydował, że przedmiot skargi zostanie rozpatrzony równocześnie z kryterium dopuszczalności skargi.

FAKTY

4. Skarżący urodził się w 1976 r. i mieszka w Piotrkowie Trybunalskim, Polska.

5. W grudniu 1993 r. skarżący, wówczas siedemnastoletni, został potrącony przez samochód prowadzony przez pewnego R. Z. W wyniku wypadku skarżącemu musiała zostać amputowana lewa noga.

6. 17 czerwca 1994 r. skarżący, reprezentowany przez swoją matkę, wniósł do Sądu Wojewódzkiego w Piotrkowie pozew cywilny przeciwko Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń. Domagał się 800.000.000 starych złotych jako odszkodowania za szkody majątkowe i niemajątkowe.

7. 18 czerwca 1994 r. sąd pierwszej instancji zwolnił skarżącego z kosztów sądowych.

8. 24 sierpnia 1994 r. odbyła się pierwsza rozprawa. Sąd zażądał od skarżącego dokumentacji medycznej ze szpitala i zarządził sporządzenie opinii przez biegłego.

9. Na następnej rozprawie, która odbyła się 1 lutego 1995 r., sąd przesłuchał biegłego i zarządził sporządzenie drugiej opinii.

10. Pomiędzy 2 lutego i 21 listopada 1995 r. nie odbyły się żadne rozprawy.

11. Na rozprawie 22 listopada 1995 r. sąd wyznaczył stronom termin na przeprowadzenie negocjacji ugodowych.

12. Następne rozprawy odbyły się 11 marca i 27 listopada 1996 r. Podczas tych rozpraw sąd przesłuchał matkę skarżącego i biegłego.

13. Rozprawa wyznaczona na 26 lutego 1997 r. została odroczone z powodu choroby pełnomocnika skarżącego.

14. 27 lutego 1997 r. skarżący zmienił pozew. Dodatkowo domagał się miesięcznej renty.

15. Następnie rozprawy odbyły się 5 marca i 9 kwietnia 1997 r. Kierowca odpowiedzialny za wypadek, R. Z., włączył się do postępowania, jako interwenient uboczny.

16. Pomiędzy 10 kwietnia 1997 r. i 10 września 1998 r. nie odbyły się żadne rozprawy.

17. 11 września i 9 października 1998 r. sąd przeprowadził rozprawy, podczas których przesłuchał biegłego i skarżącego.

18. 2 grudnia 1998 r. Sąd Wojewódzki w Piotrkowie Trybunalskim wydał wyrok. Sąd zasądził skarżącemu odszkodowanie i miesięczną rentę.

19. 28 stycznia 1999 r. strona pozwana wniosła apelację od tego wyroku.

20. 16 kwietnia 1999 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi przeprowadził rozprawę i wydał wyrok. Zmienił wyrok wydany w pierwszej instancji w odniesieniu do odsetek i zarządził, aby skarżący zwrócił koszty postępowania poniesione przez pozwanego.

21. 1 czerwca 1999 r. skarżący wniósł kasację do Sądu Najwyższego.

22. 23 stycznia 2002 r. Sąd Najwyższy przeprowadził rozprawę i wydał wyrok. Sąd Najwyższy częściowo uwzględnił kasację.

PRAWO

I. DOMNIEMANE NARUSZENIE ARTYKUŁU 6 § 1 KONWENCJI

23. Skarżący skarżył się, że długość postępowania była niezgodna z wymogiem „rozsądnego terminu” zawartym w art. 6 § 1 Konwencji, który brzmi następująco:

„Każdy ma prawo do ... rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez ... sąd...przy rozstrzygnięciu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym...”

24. Rząd zakwestionował ten argument.

25. Okres podlegający rozpatrzeniu rozpoczął się 17 czerwca 1994 r. i zakończył 23 stycznia 2002 r. Postępowanie trwało zatem 7 lat, 7 miesięcy i 6 dni.

A. Dopuszczalność

26. Trybunał zauważa, że niniejsza skarga nie jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 35 § 3 Konwencji. Zauważa także, że nie jest ona niedopuszczalna na jakiegokolwiek innej podstawie. Dlatego też musi zostać uznana za dopuszczalną.

B. Przedmiot skargi

27. Trybunał przypomina, że rozsądna długość trwania postępowania musi być oceniona w świetle szczególnych okoliczności sprawy i z uwzględnieniem kryteriów ustalonych w orzecznictwie Trybunału, w szczególności stopnia zawiłości sprawy, postępowania skarżącego i właściwych władz oraz wagi postępowania dla skarżącego (patrz, m.in., wyrok *Frydlender przeciwko Francji* [GC], nr 30979/96, § 43, ECHR 2000 - VII). Ostatecznie Trybunał zgadza się, że zwłoka w postępowaniu przed Sądem Najwyższym może być wyjaśniona przez fakt, że w czasie, kiedy do niej doszło Sąd Najwyższy był przeciążony, ale władze podejmowały odpowiednie działania, żeby temu zaradzić (zobacz *Kępa przeciwko Polsce* (dec.), nr 43978/98, z 30 września 2003 r.). Niemniej jednak, w niniejszej

sprawie kasacja skarżącego oczekiwała w Sądzie Najwyższym przez trzydzieści dwa miesiące, co spowodowało nadmierną zwłokę.

28. Trybunał często stwierdzał naruszenie art. 6 § 1 Konwencji w sprawach podobnych do niniejszej (zobacz sprawa *Frydlender*, cytowana powyżej).

29. Po zbadaniu całości przedłożonego materiału Trybunał uważa, że Rząd nie przedstawił żadnych faktów lub argumentów zdolnych przekonać go do przyjęcia innej konkluzji w niniejszej sprawie. Zważywszy na swoje orzecznictwo w tym przedmiocie, Trybunał uważa, że w niniejszej sprawie długość postępowania była nadmierna i nie spełniła wymogu racjonalnego czasu trwania.

Zatem nastąpiło naruszenie art. 6 § 1.

II. DOMNIEMANE NARUSZENIE ARTYKUŁU 6 § 1 KONWENCJI ZE WZGLĘDU NA NIERZETELNY PROCES

30. Skarżący uważał, że postępowanie w jego sprawie było nierzetelne i zarzucał naruszenie art. 6.

31. Jednakże Trybunał uważa, że twierdzenie skarżącego o naruszeniu powyższego przepisu Konwencji jest całkowicie bezprzedmiotowe.

32. Zatem ta część skargi jest niedopuszczalna jako oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 35 § 3 i musi zostać odrzucona zgodnie z art. 35 § 4.

III. ZASTOSOWANIE ARTYKUŁU 41 KONWENCJI

33. Artykuł 41 Konwencji stwierdza:

„Jeśli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie Konwencji lub jej Protokołów, oraz jeśli prawo wewnętrzne zainteresowanej Wysokiej Układającej się Strony pozwala tylko na częściowe usunięcie konsekwencji tego naruszenia, Trybunał orzeka, gdy zachodzi potrzeba, słuszne zadośćuczynienie pokrzywdzonej stronie.”

A. Szkoda

34. Skarżący domagał się kwoty 174 600 zł z tytułu szkody majątkowej i niemajątkowej.

35. Rząd stwierdził, iż roszczenie to jest nadmierne.

36. Trybunał nie dostrzega związku przyczynowego między stwierdzonym naruszeniem a domniemaną szkodą majątkową; dlatego też odrzuca to roszczenie. Z drugiej strony Trybunał zasądza na rzecz skarżącego kwotę 3 600 euro z tytułu szkody niemajątkowej.

B. Koszty i wydatki

37. Skarżący domagał się także kwoty 8 287 zł tytułem zwrotu kosztów i wydatków, jakie poniósł przed sądami krajowymi.

38. Rząd zakwestionował to roszczenie.

39. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału, skarżący jest uprawniony do otrzymania zwrotu kosztów i wydatków jedynie w takim zakresie, w jakim zostało wykazane, że koszty te zostały faktycznie poniesione, że były konieczne, a także były rozsądne co do wysokości. W niniejszej sprawie, mając na względzie posiadane informacje i powyższe kryteria, Trybunał oddała to roszczenie.

C. Odsetki z tytułu zwłoki

36. Trybunał uważa, że odsetki z tytułu zwłoki w wypłaceniu zadośćuczynienia w terminie powinny być ustalone zgodnie z marginalną stopą procentową Europejskiego Banku Centralnego plus trzy punkty procentowe.

Z TYCH PRZYCZYŃ TRYBUNAŁ JEDNOGŁOŚNIE

1. *Uznaje* skargę dotyczącą nadmiernej długości postępowania za dopuszczalną, a pozostałą część skargi za niedopuszczalną;
2. *Uznaje*, że doszło do naruszenia art. 6 § 1 Konwencji z powodu przewlekłości postępowania;
3. *Uznaje*, że
 - (a) pozwane państwo ma wypłacić skarżącemu, w ciągu trzech miesięcy od dnia, kiedy wyrok stanie się prawomocny zgodnie z art. 44 § 2 Konwencji kwotę 3 600 euro (trzy tysiące sześćset euro) tytułem szkody niemajątkowej, przeliczoną na polskie złote według kursu z dnia realizacji wyroku plus jakikolwiek podatek jaki może być nałożony;
 - (b) od wygaśnięcia powyższego trzymiesięcznego terminu do momentu zapłaty zwykłe odsetki będą płatne od powyższej kwoty według marginalnej stopy procentowej Europejskiego Banku Centralnego plus trzy punkty procentowe;
4. *Oddala* pozostałą część żądania skarżącego dotyczącego zadośćuczynienia.

Sporządzono w języku angielskim i obwieszczono pisemnie 5 października 2004 r., zgodnie z art. 77 § 2 i 3 Regulaminu Trybunału.

Michael O'BOYLE
Kancelarz Sekcji

Nicolas BRATZA
Przewodniczący